

Skyddsvärda mykorrhizasvampar på Jönköpings kommuns mark

Länsstyrelsens inventering av sandbarrskogar och kalkbarrskogar 2018–2019

Länsstyrelsen har under två års tid inventerat de prioriterade skogstyperna sandbarrskogar och kalkbarrskogar med fokus på mykorrhizasvampar. Inventeringen av sandbarrskogar har genomförts i länets nordvästra del medan kalkbarrskogar främst inventerats i länets östra delar. Ett stort antal fynd av naturvårdsarter har noterats och rapporterats till Artportalen. Länsstyrelsen har också identifierat ett antal värdekärnor som kan vara aktuella för formellt skydd. Båda dessa skogstyper kan ha höga värden knutna till kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar trots att skogarna vid första anblicken ser triviala ut. Ofta kan ”traditionella” naturvärdesstrukturer som död ved saknas. De mest krävande arterna har sitt optimum i skogar med lång trädkontinuitet i kombination med lämpliga markförutsättningar. I Jönköpings kommun är det i princip bara sandbarrskogar som berörts av inventeringen. I flera kommunägda skogsbestånd har skyddsvärda arter av marksvampar noterats. Se detaljerade beskrivningar för respektive område.

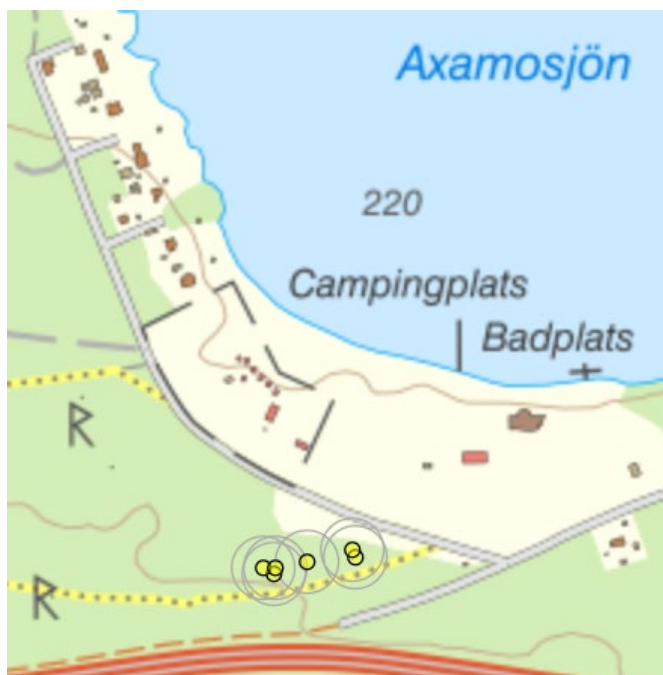
Värdepyramid med mykorrhizasvampar i sadbarrskog

I boken ”Skyddsvärd skog – naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning” som Skogsstyrelsen gav ut 2019 presenterar Johan Nitare förslag på naturvärdesbedömning av sandbarrskogar. Han har tagit fram en värdepyramid med mykorrhizasvampar där mindre krävande naturvårdsarter finns i basen och exklusiva arter med höga krav finns i toppen.

Axamo

Rik förekomst av naturvårdsintressanta taggsvampar som motaggsvamp (NT), skrovlig taggsvamp (NT) och dropptaggsvamp vid inventering 2018. Även fynd av blomkålssvamp och *Ramaria flavescentis*. Se bifogad karta som visar svampfynden i området. Spillkråkehål noterades i gammal tall. 2019 inventerades orkidén knärot (NT) i området. Tusentals exemplar noterades, se Artportalen och karta nedan.

Område med rik förekomst av knärot enligt Länsstyrelsens knärotsinventering 2019

Länsstyrelsens inventeringar stärker och kompletterar kommunens bedömning av naturvärdena som gjorts i naturvårdsprogrammet. De artfynd som noterats i tidigare inventeringar i kommunens regi tillsammans med de nya artfynden gör att Länsstyrelsen bedömer att området har höga

naturvärden på beståndsnivå även utifrån ett länsperspektiv. Området är värdefullt för skyddsvärda mykorrhizasvampar. Noterbart är att arten skrovlig taggsvamp som är placerad i mitten av värdepyramiden förekommer på flera platser i skogen. Utanför Hökensåsområdet är arten mycket ovanlig i länet. Sett till Länsstyrelsens inventering av sandbarrskogar under 2018–2019 är Axamo den bästa lokalen för skrovlig taggsvamp utanför Hökensås. Skogen vid Axamo inventerades endast hösten 2018 och det finns sannolikt flera intressanta svamparter. Exempelvis finns en notering från 2014 av talltaggsvamp (NT), mitten av värdepyramiden, några hundra meter söder om RV40. I det befintliga naturreservatet Dumme mosse finns också områden som är värdefulla för mykorrhizasvampar. Särskilt området kring Sandräveln är intressant med tidigare fynd av både skrovlig taggsvamp och talltaggsvamp. Vid ett besök i februari 2020 noterades rik förekomst av höstens fruktkroppar av dropptaggsvamp. Längs med banvallen vid Västra Jära noterades knärot, dropptaggsvamp och motaggsvamp hösten 2019. Se bifogad karta för fyndplatser.

Taberg/Norrahammar/Månsarp

Vid Månsarpasjön i naturvårdsobjekt 35:1015 i naturvårdsprogrammet noterades dropptaggsvamp och fjällig taggsvamp/motaggsvamp (osäkert vilken av arterna då det växer både gran och tall i branten) under hösten 2019.

I objekt 35:012 vid Tabergsån noterades svart taggsvamp (NT) samt signalarterna blodsopp och grönpyrola.

Brudakullen i Norrahammar (objekt 34:1013) hyser exklusiva mykorrhizasvampar. Sedan tidigare fanns lakritsmusseron (VU) noterad. Denna art är placerad i toppen av värdepyramiden. Lakritsmusseronen påträffades även vid Länsstyrelsens inventering 2019 och dessutom motaggsvamp och druvfingersvamp. När druvfingersvamp växer i sandtallskog räknas den som en toppart enligt Nitare.

Druvfingersvamp

Bankeryd

Mellan Kortebovägen och Furuvägen finns ett ca 3 ha stort äldre tallbestånd med fynd av arterna motaggsvamp, skrovlig taggsvamp och blomkålssvamp. Se karta nedan.

Vid Domneån väster om Domneåns naturreservat finns naturvårdsobjekt 23:026 i naturvårdsprogrammet. Förutom tidigare noterade arter fann Länsstyrelsen knärot och brandticka (båda NT) under 2018 års inventering.

Backamoskogen/Domsand/Domneåns NR: Ett ca 80 ha stort tallskogsområde på sandig mark. Gamla tallar och störning kring vägar/stigar. En del av området består av ett flerskiktat bestånd med ställvis tät föryngring av tall. I området finns även bestånd av ung likåldrig tallskog. Svampfynd både i unga och gamla bestånd. En del av området utgörs av Backamoskogens värdekärna, floran inventerad av SNF. Drygt 100-årig tallskog, en del tallar ca 170 år. Överenskommelse med kommunen om att lämna skogen fram till år 2015. Flackt område med övervägande tjockt täcke av blåbärsris. Begränsad störning. Rikligt med knärot enligt AP. Vid Domsand finns intressant område kring småbåtshamnen/campingen med gamla tallar. Sluttning och störd mark. Området gränsar till Domneåns NR. Arter som påträffades under inventeringen 2018 är motaggsvamp (NT), skrovlig taggsvamp (NT), tallticka (NT), dropptaggsvamp och blomkålsvamp. Området har klassats som högt respektive mycket högt naturvärde i kommunens naturvårdsprogram. Arter som noterats i kommunens inventering är backsvala (NT), grynig blåslav, grönpyrola,

långfliksmossa, Thomsons trägnagare, granbarkgnagare, skavfräken och vågig sidenmossa. Området är ett populärt strövområde för Bankerydsborna.

Hösten 2019 noterades de för området nya arterna lakritsmusseron, svart taggsvamp, tallriska och grovticka i Backamoskogen. Mycket rik förekomst av dropptaggsvamp detta år. I Domneåns NR på norra sidan av ån noterades lakritsmusseron, orange taggsvamp, svart taggsvamp, talltaggsvamp, knärot, blomkålssvamp och dropptaggsvamp. Sammantaget ett artrikt område med svampar från alla tre nivåer i värdepyramiden. Större delen av sandbarrskogen har dock tjocka mattor av bärris och är i behov av bete, brand eller brandefterliknande åtgärder. Skogen mellan Lillån och Domneån ägs av Jönköpings kommun och Växjö stift. Reservatet ägs av kommunen och en privat markägare. Föreskrifterna behöver ses över för att skydda hotade svampar.

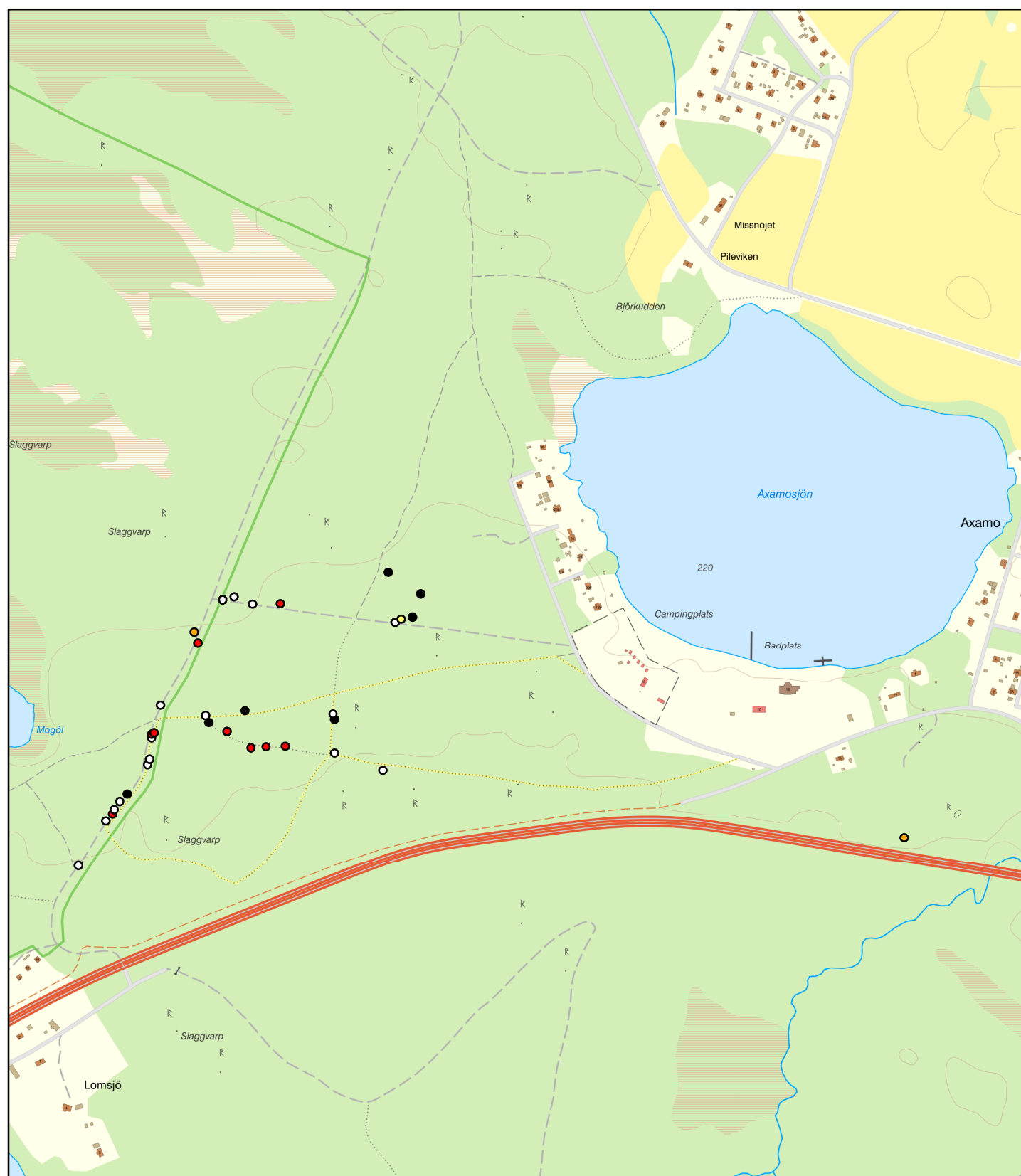
Backamoskogen får höga poäng enligt den regionala strategin för formellt skydd av skog (<https://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/tjanster/publikationer/2020/202004-strategi-for-formellt-skydd-av-skog-i-jonkopings-lan.html>). Förutom att skogen har högt värde på beståndsnivå ligger den inom värdetrakt och utgörs av den prioriterade skogstypen sandbarrskog. Skogen ligger dessutom tätortsnära vilket ger extra poäng enligt strategin. Sammantaget bedöms området vara lämpligt som ett kommunalt naturreservat. På bifogad karta framgår var artfynden har gjorts.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Fynd av mykorrhizasvampar 2018

Dnr: Datum:

1:8 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Art

- Blomkålssvamp
- Droptaggsvamp

- Motaggsvamp
- Ramaria flavesceus
- Skrovlig taggsvamp

